

POSTANOWIENIE

Dnia 21 listopada 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 21 listopada 2020 r.,
skargi „P.” spółki akcyjnej z siedzibą w W.
o stwierdzenie niezgodności z prawem
prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w K.
z dnia 21 czerwca 2019 r., sygn. akt I 1Ca [...]
wydanego w sprawie z powództwa K. M.
przeciwko P. spółce akcyjnej z siedzibą w W.
o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

W związku ze skargą pozwanego P. S.A. z siedzibą w W. o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 21 czerwca 2019 r. Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Artykuł 424⁵ § 1 k.p.c. określa wymagania konstrukcyjne skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia powinna zawierać: oznaczenie wyroku, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest on zaskarżony w całości lub w części, przytoczenie jej podstaw oraz ich uzasadnienie, wskazanie przepisu prawa, z którym zaskarżony wyrok jest

niezgodny, uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody, spowodowanej przez wydanie wyroku, którego skarga dotyczy oraz wykazanie, że wzruszenie zaskarżonego wyroku w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe, a ponadto - gdy skargę wniesiono stosując art. 424¹ § 2 k.p.c. - że występuje wyjątkowy wypadek uzasadniający wniesienie skargi oraz wniosek o stwierdzenie niezgodności wyroku z prawem.

Wniesiona skarga tych wymagań nie spełnia, a jej podstawy stanowią dosłowne powtórzenie zarzutów oddalonej przez Sąd odwoławczy apelacji, pomimo zasadniczych różnic pomiędzy zwykłym środkiem odwoławczym, jakim jest apelacja, a nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, jakim jest skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku. Różnice te wielokrotnie w judykaturze Sądu Najwyższego były wykazywane, dostatecznie też jasno przedstawiane są w doktrynie.

Przypomnieć zatem wypada, że zgodnie z art. 424⁴ zdanie drugie k.p.c. podstawą skargi nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Skarżący, tak samo jak w apelacji, przedstawił m.in. dwa zarzuty opierające się na naruszeniu prawa procesowego uregulowanego w art. 233 § 1 k.p.c. W tym zakresie podjął się niedopuszczalnej polemiki z oceną dowodów. Już z tej przyczyny skargę należy uznać w tej części za niedopuszczalną (zob. np. wyrok SN z dnia 24 kwietnia 2018 r., sygn. akt V CNP 22/17, postanowienia SN z dnia 17 kwietnia 2018 r., sygn. akt V CNP 47/17, z dnia 15 grudnia 2016 r., sygn. akt I BU 2/16, www.sn.pl).

Skarga nie spełnia również wymagań określonych w art. 424⁵ § 1 pkt 4 i 5 k.p.c.

Uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody, spowodowanej przez wydanie orzeczenia, którego skarga dotyczy, polega na przedstawieniu wyodrębnionego wyводу przekonującego, że szkoda została wyrządzona oraz określającego czas jej powstania, postać i związek przyczynowy z wydaniem orzeczenia niezgodnego z prawem (por. postanowienia SN z dnia 31 stycznia 2006 r., sygn. akt IV CNP 38/05, OSNC 2006, nr 7 - 8, poz. 141, z dnia 22 listopada 2005 r., sygn. akt I CNP 19/05, nie publ., z dnia 23 września 2005 r., sygn. akt III CNP 5/05, www.sn.pl,

z dnia 11 sierpnia 2005 r., sygn. akt III CNP 4/05, OSNC 2006, nr 1, poz. 16). Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, ten kreatywny wymóg skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia obliuguje skarżącego do złożenia oświadczenia, że szkoda wystąpiła, jak również do wskazania jej rodzaju i rozmiaru, a ponadto do powołania lub przedstawienia dowodów lub innych środków uwiarygodniających to twierdzenie. Przesłanka uprawdopodobnienia szkody, uregulowana w art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c., zostaje spełniona, jeżeli skarżący powoła w skardze nie tylko wszystkie znane jemu fakty, które wskazują na związek między zaskarżonym orzeczeniem a doznanymi skutkami jego wydania stratami lub utraconymi korzyściami, ale ponadto powoła dowody lub co najmniej ich surogaty, które uczynią twierdzenie o wyrządzeniu szkody wiarygodnym (tak m. in. postanowienia SN z dnia 25 lipca 2006 r., sygn. akt III CNP 40/06 i z dnia 23 marca 2006 r., sygn. akt IV CNP 23/06, www.sn.pl).

Tak rozumianego obowiązku skarżący nie spełnił. Wskazał jedynie, że pozbawienie możliwości prowadzenia egzekucji na podstawie nakazu zapłaty stanowi oczywistą szkodę majątkową po stronie pozwanego w wysokości wskazanej w nakazie zapłaty oraz należnych odsetek. Tego ogólnikowego stwierdzenia skarżący nie rozwinął, zaś rolą Sądu Najwyższego nie jest zastępowanie skarżącego w uprawdopodobnianiu poniesionej szkody.

Zgodnie z art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c. skarżącego obciąża obowiązek przedstawienia analizy prawnej przepisów dotyczących środków zaskarżenia, których zastosowanie jest niedopuszczalne lub z innych przyczyn na pewno nie mogłoby odnieść skutku. Skarżący powinien wykazać, że od zaskarżonego orzeczenia nie przysługuje środek prawny, przy pomocy którego mogłoby nastąpić wzruszenie zaskarżonego orzeczenia (postanowienie SN z dnia 23 stycznia 2009 r., sygn. akt I CNP 108/08, www.sn.pl). Oznacza to obowiązek przeprowadzenia analizy przepisów dotyczących środków prawnych, których zastosowanie jest niedopuszczalne lub które z innych przyczyn nie mogłyby odnieść skutku. Skarżący musi „wykazać”, a więc nie „wskazać”, „przytoczyć”, czy „uwiarygodnić”, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Wykazanie w skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, że wzruszenie zaskarżonego

orzeczenia w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe polega na ujawnieniu i przedstawieniu tej okoliczności w sposób wyczerpujący i niebudzący wątpliwości oraz na dowiedzeniu jej istnienia i przekonującym uzasadnieniu (postanowienie SN z dnia 27 stycznia 2006 r., sygn. akt III CNP 23/05, OSNC 2006, nr 7 – 8, poz. 140). Omawiana przesłanka wymaga zarówno wykazania, że w momencie wniesienia skargi wzruszenie orzeczenia nie jest możliwe, a także, iż nie było to możliwe wcześniej (zob. postanowienia SN z dnia 23 marca 2018 r., sygn. akt II CNP 58/17, z dnia 7 listopada 2008 r., sygn. akt I CNP 79/08, www.sn.pl, z dnia 18 lipca 2007 r., sygn. akt II CNP 100/07, nie publ., z dnia 28 lutego 2006 r., sygn. akt I CNP 12/06, z dnia 28 października 2005 r., sygn. akt V CNP 24/05, z dnia 7 października 2005 r., sygn. akt V CNP 12/05, www.sn.pl). Skarżący powinien wykazać, że w ogóle nie mógł z jakichkolwiek środków prawnych skorzystać bez jego winy, że były formalnie niedopuszczalne (zob. postanowienia SN z dnia 7 listopada 2014 r., sygn. akt IV CNP 27/14, www.sn.pl, z dnia 20 grudnia 2011 r., sygn. akt III CNP 33/11, OSNC Zbiór Dodatkowy B/2013, poz. 26, z dnia 29 października 2007 r., sygn. akt II BP 50/07, nie publ.). Nie chodzi tylko o skargę kasacyjną, ale także o skargę o wznowienie postępowania oraz o inne środki prawne pozwalające na zmianę lub uchylenie orzeczenia, ewentualnie służące pozbawieniu lub ograniczeniu wykonalności (zob. postanowienie SN z dnia 24 lipca 2008 r., sygn. akt I CNP 50/08, www.sn.pl).

Skarżący również w tym przypadku zaprezentował tylko ogólnikowe stwierdzenie, podnosząc, że zmiana lub uchylenie zaskarżonego, prawomocnego wyroku, mając na względzie obowiązujące przepisy prawa, w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie była i nie jest możliwa. Tym samym nie wykazał, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe.

Należy również dostrzec, że wymogiem skargi - jak już wyżej wskazano – jest wskazanie przepisu prawa, z którym zaskarżony wyrok jest niezgodny. Wymóg ten skarżący spełnił, ale jedynie pośrednio, tj. poprzez wskazanie zarzutów, nie wiążąc literalnie wprost przepisów powołanych w zarzutach z niezgodnością wyroku. Okoliczność ta, podjęta przez skarżącego polemika z oceną dowodów, a także sam kształt skargi czynią koniecznym powtórzenie, że skarga

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest specjalnym procesowym środkiem prawnym, a nie zwykłym środkiem odwoławczym.

Wobec powyższego Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c.

jw